

KMETOVALEC

Glasiló Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravljanje je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohman.

štev. 17.

V Ljubljani, 15. septembra 1928.

Leto XLV.

VSEBINA: Priskrba potrebne krme. — Prašenje semenske pšenice. — Jesensko gnojenje pšenici. — Kalijeva umetna gnojila. — Deteljni rilčkar. — Pokončevanje jesenskega podleska. — Načrt za letošnje zimsko krmjenje. — Važnost pravilne molže. — Nepotrebni okraski pri čajnem maslu. — Jubilej 160 letnice Kmetijske družbe za Slovenijo. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Priskrba potrebne krme.

Suša je letos krmskemu pridelku povsod škodovala, toda ne povsod v enaki meri. Nekateri kraji so bolj prizadeti, drugi manj. Tudi imamo kraje, ki pridelajo toliko krme, da jo vsako leto prodajajo in ki jo bodo tudi letos lahko nekoliko prodali.

Pred vsem je važno, da si s preostankom krme sami pomagamo in da ne prodajamo krme v druge kraje, dokler ni naša potreba krita. Ali se je na to stran že kaj storilo? Zdi se, da nimamo v tem pogledu nobene kontrole, pa tudi nobene organizacije, ki bi na to stran kaj delovala. V takih letih bi morali posredovati, da se živinorejcem, ki najbolj trpijo zaradi pomanjkanja krme, priskrbi iz krajev, kjer se da potrebna krma dobiti. Na noben način pa bi ne smeli gledati, da se izvaža krma v druge kraje, dočim trpimo pri nas pomanjkanje.

R.

Prašenje semenske pšenice.

Čas jesenske setve se bliža in z njo tudi skrb za bodoče pridelke. Naša pšenica je rada snetjava. Zaraditega je potrebno, da to nevarnost v kali zatremo. Dosedaj smo si pomagali z namakanjem semen v polodstotni raztopini modre galice. Danes se pa po novejših izkušnjah bolj priporoča prašenje s „Porzolum“. Porzol je prah, ki se dobi pri Kmetijski družbi v zavitkih po 200 g za 20 Din. Tak zavitek zadostuje za 100 kg semenske pšenice.

Pšenico obdelujemo s tem praškom na ta način, da jo s tem prahom dobro premešamo slično kakor z apnenim prahom. Le to je razlika, da zadostuje pri porzolu manjša količina in da moramo mešati v zaprtih posodah, da se porzol ne razkadi po zraku, ker je strupen za dihanje. Pripravna posoda za to je kak sodček ali pa gosta vreča. Pšenico moramo z obračanjem in kotanjem do dobrega pomešati s porzolum, da bo prašenje uspešno. To mešanje naj traja vsaj 10 minut.

Razkuževanje pšenice suhim potom s pomočjo porzola ima to prednost pred namakanjem, da smo

hitreje gotovi in da oprášeno pšenico lahko takoj sejemo. Razentega je porzol preizkušeno dobro sredstvo proti snetjavosti.

— n.

Jesensko gnojenje pšenici.

Ali je pšenici gnojiti in kako ji je gnojiti, vse to se ravna po stanju zemlje, v kakršnem ostaja po zadnjem pridelku ozir. po predsadežu. Če sejemo pšenico po dobro gnojenem krompirju, izhajamo tudi brez posebnega gnojenja. Več pa dosežemo, če pomagamo v tem primeru tudi s pripravnimi umetnimi gnojili.

Pri takih vprašanjih je važno, da poznamo svojo zemljo in njeno rodovitost. S poskusnim gnojenjem se da to najlažje dognati. Vsak gospodar bi moral za svoje razmere priti na čisto, kakšne vrednosti so umetna gnojila za njegove sadeže pri običajnem kolobarjenju.

Vobče se priporoča pri umetnih gnojilih polno gnojenje, torej gnojenje z mešanimi gnojili, ki vsebujejo vse najvažnejše hranilne snovi, kakor jih ima na pr. nitrofoskal. V gotovih primerih pa zadostuje tudi samo dodajanje fosforove kisline, če je drugih snovi dosti v zemlji. To opazujemo po sadežih, ki so bili močno gnojeni s hlevskim gnojem in je ostalo še dosti dušika in kalija v zemlji.

Na letošnji jubilejni razstavi se je na zanimivih poskusih, ki jih je izvršila poskusna in kontrolna stanica v Ljubljani pri ajdi, vsak lahko prepričal, da je polno gnojenje vse večje vrednosti kakor pa enostransko gnojenje, pa naj bo s to ali z drugo redilno snovjo. Pripomniti je pri tem, da je bila poskusna zemlja pusto-peščena brez vsakega humusa, brez bakterij in drugih gnojilnih snovi.

Pri jesenskem gnojenju pšenice pridejo umetna gnojila v poštev le kot pomožna gnojila in, če ne poznamo podrobnejše potrebe naše zemlje za pšenico, storimo najbolje, da si pomagamo z nitrofoskalom ali pa mešanimi umetnimi gnojili. Za pognojitev enega orala potrebujemo 150 do 250 kg nitrofoskala.

— r —

Kalijeva umetna gnojila.

Danes ni več kmetovalca v Sloveniji, ki ne bi poznal kalijevih umetnih gnojil. Vsak ve, da mu veliko koristi, ako svojo njivo pravilno pognoji s 40% kalijevo soljo. Zaradi tega moramo tudi gnojenje s kalijevo soljo splošno uvesti, da sledimo kmetovalcem drugih naprednih držav, ki že več desetletij z največjim uspehom uporabljajo kalijeva gnojila.

Gnojenje s samim hlevskim gnojem ne zadoštuje! Upoštevati moramo kot predpogoj racionalnega gospodarstva, da letno vrnemo zemlji vse one hranilne snovi, katere smo ji z žetvijo odvzeli. Kar prodamo od teh z živino, mlekom, krompirjem, žitom itd., vse to ne pride na gnojišče. Za toliko pa osiromašimo na leto svojo zemljo, ako gnojimo samo s hlevskim gnojem. Treba torej, da nadomestimo to z umetnimi gnojili.

Kalijevo sol je raztrositi jeseni ali pa zgodaj spomladi. Pomešano z apnenim dušikom moramo 1—2 tedna pred setvijo dobro zaorati. Nekaj dni pred setvijo je potem še superfosfat dobro z brano zavleči.

Ne mešajte apnenega dušika s superfosfatom!

Tako gnojenje, s katerim dajemo zemlji vsa potrebna hranila, imenujemo **polno gnojenje** in le tako gnojenje se izplača, ker nam zagotavlja največje pridelke.

40% kalijevo sol je raztrositi na

	1 hektaru	1 oralu
za žita	80—100 kg	150 kg
za koruzo, ajdo, krompir, peso, repo, zelje, lan, konoplje, travnik, pašnik, deteljo, lucerno	150—200 kg	250 kg
za hmelj in za trto	180—225 kg	300 kg.

Pod. 58. Gnojilni poskus na koruzi pri Petru Cerarju v Stobu pri Domžalah.

Glavne hranilne snovi, ki jih moramo zemlji dodajati, da dosežemo največje pridelke, so:

kalij, v obliki 40% kalijeve soli,

fosforna kislina, v obliki superfosfata ali Tomasove žindre,

dušik, v obliki apnenega dušika ali čilskega solitra v spomladi.

Apneni dušik ima to prednost, da vsebuje obenem tudi večjo množino apna.

Danes gnoji vsak napreden kmetovalec s kalijevo soljo, ker ne doseže z njo samo veliko večjih pridelkov, temveč tudi pridelke, ki so boljši in debelejšega zrnja. Sočivje in sadje je popolnejše in prej dozori. Ozimnine so bolj odporne proti mrazu kakor tudi proti vsem rastlinskim in živalskim škodljivcem. Posebno okopavine, vinograd in hmelj moramo vsako leto gnojiti s kalijevo soljo, ker je tako gnojenje dobičkonosno.

Deteljni rilčkar.

Med škodljivce, ki so delali letos veliko škodo na semenski detelji, moramo šteti **deteljnega rilčkarja** (Apion Trifolii). To je čisto majčken rilčkar, komaj 2—3 mm dolg, črnega jajčastega života, rjavih nog in kot las tankega rilčka. Ta mrčes zaplodi na razvijajočem se plodu ličinko v podobi skupaj zvitega in nabuhlega črvička, ki razjeda deteljno seme in ga na ta način uničuje. Škodljivca je v cvetnih glavicah lahko najti in spoznati, le to je križ, ker mu ne moremo do živega.

Priporoča se sežiganje deteljnega opremka. Priporoča se tudi, da puščamo šele drugo košnjo za seme. To pa že itak delamo. Zgledi za pokončevanje tega mrčesa so torej slabi. Najbolj ga preganja narava sama, kajti prikaže se le v gotovih letih, potem pa zopet izgine. Nekaj sličnega opazujemo tudi pri drugih živalskih škodljivcih in plevelih. Opozorjam le na uši, žitnega hrošča, na rženo stoklaso, deteljnega pojalknika itd.

Pokončevanje jesenskega podleska.

Jesenski podlessek je hud plevel naših travnikov. Znan je tudi pod imenom „ušivec“. Kamor se vgnezdí, tam trdovratno vztraja. Ta rastlina napravlja globoko čebulo, ki se leto za leto na novo obrašča. Razentega se razmnožuje tudi s svojim drobnim semenom, ki ga nastavlja v spomladnih rastlinah v podobi trioglatih glavíc, ki čepijo sredi močnih, široko-ostastih listov.

Za pokončevanje tega plevela se priporoča **izdiranje** in **zabadanje** čebul. To je pa lažje rečeno kakor storjeno. Zato tudi ni pričakovati posebnega uspeha.

Še najbolj se priporoča v praksi sledeče zatiranje:

1. **Puljenje** (izpipanje), t. j. pletev mladih rastlin spomladi pričetkom meseca maja, in sicer ob času, ko je zemlja toliko vlažna ozir. mokra, da je mogoče steblo izlahka in globoko izpuliti ali izdreti, in

2. **potrganje nežnega cvetja** sedaj jeseni, ko priboje iz travniške ruše.

To obojno delo je ponoviti skozi par let, da se iznebimo nadležnega in škodljivega plevela. Na ta način preprečimo, da se cvetje ne oplodi in da ostane ušivec brez semena, dosežemo pa tudi, da čebulo oslabimo in jo sčasoma uničimo. Čebula izgubi moč za novo poganjanje. **R.**

Načrt za letošnje zimsko krmljenje.

Pri zimskem krmljenju delamo pri nas radi dve napaki. Prva je ta, da smo jeseni in v pričetku zime premalo varčni, da dobiva živina v tem času več krme kakor treba, dočim je proti koncu zime zmanjkuje. Druga napaka pa je, da porabimo v prvi polovici zime najboljše krmo in da nam za pozneje ostaja sama slama. Značilna je tožba nekega dolnjskega graščaka, ki je svojčas tožil, da je zanj vseeno ali je letina za krmo dobra ali pa slaba, kajti vsako leto mora proti koncu zime krmo dokupovati. Stem je dosti rečeno, kako se pri nas s krmo ravna, zlasti če z njo gospodarijo posli.

Za letošnjo zimo je treba točnega proračuna, kako bomo izhajali s pridelano krmo, koliko je smemo porabiti na dan, da bomo izhajali do prihodnjega pridelka. Ta račun mora vsak sestaviti, da ne pride v prehudo stisko. Pri takem pomanjkanju, kakor letos, mora obveljati načelo, da skušamo potrebno število živine ohraniti, ker nam je znano, da je z vsako odprodajo potrebne živine hudo prizadeto vse gospodarstvo. Če je le mogoče, naj se primanjkuječa krma nadomesti z drugimi zasilnimi krmili, ki se dobe iz gozda ali pa potom nakupa. Kar smo obračali redno za steljo, naj se obrne v takih letih za krmo.

Tudi je zelo važno in potrebno, da vsakdanjo krmo odmerimo (zmerimo, stehtamo). Dan za dnem je polagati enako količino in je pri tem paziti, da ne pride nič pod jasli in v gnoj. Torej skrajna varčnost! Manj okusno in slabo krmo primerno pripravimo, da jo živina rajše žre. Krmila je tudi od vsega početka pokladati v enaki sestavi. Slamo je

poleg sena ali detelje pokladati takoj začetkom zime toliko, kakor pozneje in koncem zime. To enakomerno pokladanje učinkuje ugodno na počut živali. Če je menjava krmil potrebna, je preiti polagoma na drugo krmo.

Z eno besedo: za krmljenje je treba točnega načrta in varčnega gospodarstva! **R.**

Važnost pravilne molže.

(J. Sustič.)

I.

Eden izmed predpogojev za zdravje in čim večjo mlečnost krave je **vsestransko pravilna molža**. Nepravilna molža škoduje občutljivim organom vimena, od česar trpita zdravje in mlečnost. Do najhujših posledic pa pride, če krave ne izmolzemo do čistega, do zadnjega najmanjšega curka. Koliko krav vidimo vsepovsod pri hlevski in pašni reji, ki imajo po enega in tudi več gluhih (mrtvih) cizkov! Če povprašamo lastnika po vzroku, pravi, da je kravo nekaj „pičlo“ in podobno. Temu pa navadno ni tako, ker so mrtvi cizki odnosno četrtinke vimena v 90 do 100 primerih posledica neozdravljene okužbe, oziroma vnetja dotičnega četrtka vimena. Okužbo pa povzroča zopet v najmanj 90 od 100 primerih nepravilna, nesnažna odnosno nepopolna molža.

Preizkušena pravila za molžo so:

1. Določenega časa za molžo se drži natanko, ker se krave privadijo na **red in točnost**. Nerednost v času molže vpliva neugodno na mlečnost.

2. Vsaj enkrat na teden umij vime in cizke z mlačno vodo in milom, nato posuši s snažno cunjjo ali šopom slame.

3. Golido drži skrajno snažno, umij jo večkrat z vrelo vodo in sodo, oplakni s čisto vodo in posuši na solncu. Pred molžo zopet oplakni golido.

4. Pazi, da se krava med molžo niti najmanj ne vznemirja, med molžo naj vlada popoln mir. **Preganjanj v hlevu muhe!**

5. Pred vsako molžo osnaži vime s čisto cunjjo ali šopom slame.

6. **Pred vsako molžo si umij roke z milom in krtačo** (nohti).

7. **Prvi curek iz vsakega cizka ne molzi v golido, temveč na tla ali bolje v posebno posodo**. To mleko ne primešaj med drugo, ker je navadno okuženo!

8. **Molzi s „pestjo“**, to je s hitrim zaporednim stiskanjem prstov. Pri molži s pestjo ne pride roka v nobeno dotiko z mlekom, kar je za zdravje in porabnost mleka nadvse važno. Drugi načini molže vobče niso pravilni zlasti zaradi tega, ker pridejo nesnažni prsti v dotiko z mlekom in ga lahko okužijo.

9. **Izmolzi vime popolnoma do čistega, to je do zadnje kaplje**. Stem kravo bolje izkoristiš tako glede množine kakor glede maščobnosti mleka, odvrtaš pa tudi od vimena okužbe ozir. vnetja, ki se ob nepopolni molži pogosto pojavijo.

10. Če je kateri cizek oziroma četrt vimena obolela, molzi vedno najprej zdrave cizke, a šele na koncu pomolzi posebej bolni cizek. Nato si umij

roke v redki raztopini lizola ali kreolina (ali vsaj z milom!), preden molžeš drugo kravo. Bolni četrt vimena pomolzi po večkrat na dan, in sicer v posebno posodo.

11. Če je vime obolelo, pozovi pravočasno živinozdravnika!

II.

Kako veliko važnost je polagati na molžo, priča to, da **vzdržujejo v naprednih živinorejskih deželah inozemstva posebne šole z eno- do dvamesečnimi praktičnimi tečaji za pravilno molžo**. Taki tečaji se prirejajo že več let na specialni šoli za oskrbovanje živine in molžo v **Grosstalerhofu pri Miesbachu na Zgornjem Bavarskem**. Namen šole je v prvi vrsti sistematična vaja v pravilni molži in oskrbovanju živine, in sicer predvsem za odrasle

tudi **že preizkušeni molzniki obojega spola**, pogostokrat tudi sami večji posestniki, z namenom, da se spopolnijo v tem opravilu. Ponajveč posečajo molzne tečaje kmečka dekleta in fantje. Šola v Grosstalerhofu je, kakor sem se kot obiskovalec šole pred leti sam prepričal, moderna, praktična živinorejska šola, ki slovi daleč po Nemčiji. Posestvo ima tudi malo učno mlekarno, ensilažne naprave sistema „Ifla“, i. dr. Po začetnih težkočah se je zavod danes docela uveljavil in ima reden poln obisk. Do danes je bilo na zavodu:

16 tečajev za moške udeležence . . .	137 oseb,
16 tečajev za ženske udeležence . . .	121 „
7 tečajev za učenke gospod. šole . . .	82 „
7 tečajev za kmetijske visokošolce . . .	53 „

Skupaj: **393 oseb.**

Pod. 59. Vzorno posestvo in šola za molžo in oskrbovanje živine v Grosstalerhofu na Zgornjem Bavarskem, last tamkajšnje živinorejske zadržne zveze.

kmečke sinove in dekleta ter hlevsko osebje („švicarje“ ali „majerje“). Šele v drugi vrsti pride v poštev teoretični pouk, ki pa ni nič manj temeljit. Šola se vrši na večjem živinorejskem posestvu (okrog 30 ha), obstoječem v glavnem iz travnikov in pašnikov in nekaj gozda ter je last „zadržne zveze za rejo zgornjebavarske planinske govedi v Miesbachu“ (Zuchtverband für das Oberbayerische Alpenfleckvieh in Miesbach).

Na šoli vlada najstrožji red (disciplina). Kdor je obiskoval tak tečaj, ne bo nikdar pozabil pravcate „rekrutske“ trdote v šolskem redu, ki spaja prakso v hlevu in teoretičen pouk v šoli, **ki pa do vaja končno do krasnih praktičnih uspehov**. Teoretični del pouka obsega vse predmete, ki se nanašajo na pravilno vzrejo in oskrbo živine. Praktični del obsega vsa hlevska dela po modernih načelih živinoreje, posebno pa **molžo po takozvanem Allgauskem načinu**, spopolnjeno po navodilih državnega molznega učitelja Essa v Monakovem. Ta način molže je tako temeljit, da ob pravilnem izvajanju komaj ostane še kaplja mleka v vimenu.

Značilno je, da posečajo molžno šolo v Grosstalerhofu poleg oseb, ki se hočejo naučiti molže,

Število učencev je zaradi individualnih praktičnih vaj v allgauski molži in oskrbovanju živine omejeno na okrog 10 učencev za en tečaj.

Podobno šolo je nedavno ustanovila nižjeavstrijska deželna kmetijska zbornica, in sicer v **Judenau pri Tullnu** (Melkerschule der n. ö. Landes-Landwirtschafts-Kammer in Judenau bei Tulln). Tudi ta zavod se specializira na praktičen pouk v allgauski molži, krmljenju, negi parkljev, pomoči pri porodih ter v vseh ostalih hlevskih delih. Poučuje se tudi praktično ravnanje, predelava in najvažnejše načine preiskave mleka. Tečaji trajajo v Judenau po 2 meseca. Poleg praktičnega pouka se nudi učenecem izčrpen teoretičen pouk v živinoreji. Od avgusta 1928. do junija 1929. se priredi na tej šoli pet tečajev.

Na obeh opisanih zavodih se sprejema izjemoma tudi inozemce. Želeti je, da bi posečali te izvrstne praktične tečaje tudi interesenti iz Slovenije, ker se na njih nauče izredno mnogo **praktičnega**, za kar nimajo drugače nikjer prilike. Upajmo pa, da bo Slovenija imela enkrat sama tako šolo!

Nepotrebni okraski pri čajnem maslu.

V Sloveniji se zadnje čase izdeluje že precejšnja množina čajnega masla. Marsikaterikrat je to maslo samo zaraditega čajno maslo, ker je bilo stisnjeno v nazobčani model, kateri ima vrhutega za okraske še različne cvetice, napise i. t. d. **Stem, da je surovo maslo stisnjeno v tak model, še nikakor ni čajno maslo**, ako je na pr. zmedeno iz smetane, ki se je posnemala z žlico skozi par dni in je zaraditega smetana deloma že kisla. Pravo čajno maslo moreš doseči **le s pomočjo posnemalnika in ako pravilno ohlajeno smetano takoj zmedeš v maslo**. Na druge finese izdelave se danes ne oziram.

Odločno se moram protiviti modelom z zgoraj označenimi okraski. Vsled nazobčanja in teh okrasov se **poveča površina bloka** in ako maslo iz takih modelov ni ves čas do uporabe v hladnem prostoru (bodisi v hladilnici, bodisi v ledenici, ki ima izpod + 4 stopinje C toplote), je v par dneh že grintavo in žarko, četudi je bilo zmedeno iz sladke smetane; pridobljene s pomočjo posnemalnika. Najlažje se temu škodljivemu pojavu, ki znižuje ceno maslu, odpomore, ako ga stiskamo v **gladke medele**, ki naj bi zaradi praktičnosti bili izdelani enotno in tako, da tehtajo posamezni bloki pravilno stisnjena masla po $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in 1 kg. Modeli za večjo

težo v praksi niso priporočljivi, najmanj pa za restavracijsko obrt, v kateri se v zadnjem času, zlasti poleti porabi pretežna množina tega mlečnega izdelka.

Državno veleposestvo Belje, ki vnovčuje svoje renomirano pasterizirano čajno maslo po vsej naši državi — tudi v naših zdraviliščih in letoviščih, kar bodi kot značilno mimogrede omenjeno — za 50% višjo ceno od slovenskega čajnega masla, se poslužuje gladkih modelov in zavija svoje bloke bolj hermetično kot mi.

Res je, da **že zunanja oblika dela vsak izdelek okusnejši in vabljejši**. Toda pri maslu se ta okusnost in privlačnost v očeh današnjih poznavalcev s cvetlicami in drugimi okraski ne povečata, marveč s **pravilnim zavijanjem** blokov v pergamentni papir. Štedenje tu ni umestno. **Zavijanje masla v havana-papir n. pr. naravnost odbija**.

Moj nasvet bi bil, **naj slovenski maslarji z nalašč za to pripravljenimi stiskalnicami stisnejo najprej po vzorcu švicarskih CHALET-, ADLER- i dr. sirov v stanjol-papir, cel blok nato previjejo s pergamentnim papirjem in preko tega prilepijo lično etiketo**.

Navidezno je to nepotreben izdatek. V resnici pa se zaradi dosežene višje cene to že v enem letu **stotero poplača**.

Alfonz Mencinger, Boh. Bistrica.

Jubilej 160 letnice Kmetijske družbe za Slovenijo.

V soboto, 1. septembra je praznovala Kmetijska družba 160 letnico svoje ustanovitve. Ta svečanost se je otvorila s slavnostno sejo glavnega odbora in z jubilejno razstavo na prostoru Ljubljanskega velesejma.

Slavnostna seja glavnega odbora.

Seji je predsedoval predsednik g. Ivo Sancin, navzoči so bili odborniki gg.: Ažman, Bajuk, Brenčič, Černe, Globevnik, Hočevar, Hrastnik, Hribernik, Jan, Petovar, Remškar, Steblovnik, Supanič, Trček, Urek in Vrhnjak, računsko preglednika Piber in Roškar, družbeni tajnik inž. Lah in kmetijski svetnik Rohrmann.

Svojo odsotnost so opravičili gg.: podpredsednika Jarc in Pipan ter odbornika Košar in Mencinger.

Ob polu devetih je g. predsednik otvoril sejo, pozdravil navzoče odbornike in ugotovil sklepčnost. Nato je v svojem nagovoru poudarjal velik pomen slavnosti, ki jo praznuje Kmetijska družba šele po ujedinenju v novi državi. Spominjal se je početka družbe in ogromnega dela, ki ga je izvršila

tekem svojega stošestdesetletnega obstoja ne samo v prid kmetijstva, ampak tudi v korist celotnega gospodarskega, kulturnega in narodnega razvoja slovenskega naroda. Družba ni delovala samo s svojim poukom na strokovnem polju potom nasvetov, predavanj, kmetijskem časopisjem in knjigami, temveč v zadnjih desetletjih tudi stem, da je svojim udom priskrbovala različne gospodarske potreščine, s čemer je mnogo pripomogla, da je naš kmetijski stan tako napredoval.

Spominjal se je bivših predsednikov Kmetijske družbe, ki so od začetka in vedno delovali za njen razvoj in v korist kmetijstva. Mnogo je bilo tudi znanstvenikov in kmetijskih strokovnjakov, ki so mnogo pripomogli, da se je družba razvijala in kmetijski stan napredoval. Vsem onim, ki ne prebivajo več med živimi, naj se zakliče trikratni „Slava“! Vsi navzoči so se dvignili in zaklicali „Slava jim!“

Omenjal je pa tudi še živeče sotrudnike, ki delujejo za Kmetijsko družbo in potom nje za našega kmeta in mu pomagajo do boljšega gospodarstva. Njim pa naj se zakliče trikratni „Živio!“ (Navzoči so se odzvali temu pozivu.)

Nato se je zahvalil vsem gg. odbornikom za njih trud in delo v korist družbe in izrekel željo, naj bi ta organizacija tudi v bodoče tako napredovala in prinesla mnogo blagostanja kmetiskemu stanu.

Govor g. predsednika se je soglasno odobril.

Na to je podal družbeni ravnatelj inž. Rado Lah v obširnem govoru zgodovino razvoja in napredka Kmetijske družbe, kakor je v glavnih potezih že objavljena v slavnostni številki „Kmetovalca“. Predvsem pa je poudarjal tiste znanstvenike in književnike, ki so v začetku delovanja Kmetijske družbe orali ledino v naši kulturi, omenil je kmetijske rastline, ki jih je družba vpeljala v deželo, slovenske kmetijske časopise, ki jih je za čas svojega obstoja izdajala ter kulturne in gospodarske organizacije, ki jih je sama pomagala ustanavljati. Bleiweisovo dobo je označil kot dobo slovenskega narodnega prebujenja, Pirčevo dobo pa razdobje gospodarske povzdige kmetijstva in osamosvojitve kmeta. Nekoliko obširnejša zgodovina Kmetijske družbe bo objavljena v spominski knjigi, ki jo bo družba povodom tega jubileja v kratkem izdala. Svoj slavnostni govor je zaključil z geslom, ki ju je proglasil prvi predsednik Kmetijske družbe Jožef baron Brigido na prvem občnem zboru 26. oktobra l. 1767, rekoč: „Med društveniki ne sme biti nobene razlike“ in „Svobodna mora biti družba v svoji delavnosti“. Navzoči so vzeli ta govor z odobravanjem na znanje.

G. predsednik je s tem govorom zaključil slavnostno sejo in uporabil priliko, da je povabil gg. odbornike, da si ogledajo jubilejno kmetijsko razstavo.

Po končani seji je g. predsednik sporočil, da se ima ob tej priliki izvršiti tudi sklep občnega zbora z dne 29. decembra 1927, ter izročiti g. kmetijskemu svetniku Viljemu Rohrmannu diplomu častnega članstva Kmetijske družbe. Poudarjal je nakratko njegove zasluge za Kmetijsko družbo, katere odbornik je bil dolgo vrsto let, nadalje njegovo sodelništvo pri „Kmetovalcu“, katerega urednik je še danes in sploh njegove zasluge za razvoj kmetijstva in izročil diplomu z željo, da bi še dolgo let užival čast, ki mu jo je podelila Kmetijska družba. Lepa diploma je umetniško delo prof. Šantla.

Globoko ginjen se je g. svetnik Rohrmann zahvalil. Obljubil je, da bo po svojih močeh še nadalje deloval v prid družbe in korist slovenskega kmetijstva.

G. predsednik je na to zaključil sejo in povabil gg. odbornike na slavnostno otvoritev jubilejne kmetijske razstave.

Slavnostna otvoritev jubilejne kmetijske razstave.

Otvoritev jubilejne razstave se je vršila na posebnem, za to priliko izbranem prostoru pred češkim paviljonom. Tukaj so se zbrali dostojanstveniki in odlični gostje iz vojaških, duhovnih in civilnih krogov, da prisostvujejo slavnostni otvoritvi.

Najprej je pozdravil zbrane goste predsednik velesejma g. Bonač, ki se je z izrazi zahvale in priznanja spominjal 160 letnice Kmetijske družbe in njenega plodonosnega delovanja. Čestital je k častnemu jubileju in končal z željo za srečen napredek slovenskega kmetijstva.

Nato je zbrane goste pozdravil družbeni predsednik g. Sancin, ki je v daljšem govoru orisal delovanje družbe od prvih početkov do današnjega dne in njene zasluge za uspehe, ki jih ima danes narod na kulturnem, političnem, posebno pa na gospodarskem polju. Družba se je ustanovila l. 1767. s prvim njenim predsednikom baronom Brigido, ki je označil družbo z gesli: „Med družbeniki ne sme biti nobenega razločka“ in „Svobodna mora biti družba v svoji delavnosti“. Družba, ki se je prvotno imenovala „Društvo poljedelskih in koristnih umetnosti“ se je tekom let preimenovala in dobila svoje ime c. kr. kmetijska družba kranjska, ki je veljalo do prevrata, šele l. 1820. Od tega časa naprej je začela družba živahneje delovati, bodisi na kulturnem, bodisi na gospodarskem polju. Njenemu delu se imajo zahvaliti razne ustanove in naprave, ki so globoko posegale v gospodarstvo naše dežele. Omeniti je zlasti prvo kmetijsko šolo, tehnično šolo, Grubarjev kanal, botaničen vrt, sadno drevesnico, podkovsko šolo itd. Najslajnejša doba je bila doba našega kulturnega preporoda. To dobo od l. 1842. do 1881. imenujemo Bleiweisovo dobo. Središče tega delovanja je bila Kmetijska družba in njeno glasilo „Novice“, ki so bile merodajne v vsem tedanjem javnem življenju.

Po Bleiweisu je nastopil Gustav Pirc, odličen strokovnjak, ki je kmalu uvidel, da je treba družbeno delovanje osredotočiti na izvajanje gospodarskega programa. Ustanovil je v ta namen „Kmetovalca“, ki izhaja sedaj že 45. leto in ki ima ogromne zasluge za napredek našega kmetijstva. Vsa čast in hvala urednikom in mnogim že mrtvim in stalnim še živim sodelavcem. Dobo od l. 1884. imenujemo Pirčevo dobo ali dobo kmetijskega preporoda. V tej dobi je prišel kmet do spoznanja, da je on najvažnejši činitelj v gospodarskem življenju vsakega naroda, da je stebler države in da je njegov stan najmanj toliko vreden kakor ostali stanovi. Vcepiti kmetovalcu ljubezen do grude in samozavest, to si je nadel pokojni Pirc za nalogo in je tudi uspel. V družbi, kjer so sedeli svoj čas sami plemenitaši in visokorodni gospodje, sedijo danes odlični kmetovalci, samozavestni gospodarji poleg slovenske kmetijske inteligence.

Kmetijska družba pa ni nudila kmetu samo pouka, ampak tudi sredstva in pripomočke za izboljšanje gospodarstva. Razvoj zadružništva v tej dobi je tudi precejšnja zasluga Kmetijske družbe. Vsa kmetijska društva imajo posredno ali neposredno svoj izvor v naši družbi. Iz nje so nastala: čebelarstvo, ribarstvo, perutninarstvo, sadjarstvo, konferejsko, vinarsko, mlekarstvo in sirarsko ter lovsko društvo. Družba je ustanovila prvo gospodinjstvo šolo v Marijanišču.

Po prevratu je družba razširila svoje delovanje tudi na bivšo Štajersko in izpremenila svoje ime v „Kmetijsko družbo za Slovenijo“.

Da se 160 letni jubilej dostojno proslavi, je družba priredila kmetijsko razstavo, da pokaže, kako daleč je že napredovalo naše kmetijstvo.

V vznešenih besedah udanosti in zvestobe do prestola se je spominjal g. predsednik pokrovitelja Nj. Veličanstva kralja in Njegove kraljevske rodbine, čemur so sledili živahni živio-vzkliki, nakar je povabil vse navzoče goste, da si ogledajo razstavo in da spoznajo vsaj v mali meri delovanje Kmetij-

ske družbe. Vse to, kar boste videli, nam nudi lepa naša domovina.

Po teh besedah je predsednik oblastnega odbora g. dr. Natlačen kot častni predsednik jubilejne kmet. razstave otvoril razstavo s pomenljivim nagovorom, v katerem je izrekel tudi čestitke k izrednemu jubileju Kmetijske družbe. Po tem govoru se je vršil ogled razstave, ki je žela mnogo pri-

znanja in pohvale in ki je po svoji poučni vsebini in lepoti splošno iznenadila.

Po končnem ogledu je bil v prostorih kazine slavnostni obed, katerega se je udeležilo do 100 oseb in na katerem so se izrekle razne priznalne in vzpodbudne besede v prilog družbe in njenega uspešnega delovanja.

Poročilo o razstavi sami priobčimo prihodnjič.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 43. Katero sredstvo je najbolj učinkovito proti kurjim ušem? (I. R. v D.)

Odgovor: Proti ušem se še najbolj varujemo z mrčesnim praškom, ki ga dobro postopamo med perje. Na dvorišču je skrbeti, da imajo kure potrebno kopališče, napravljeno iz drobnega peska, cestnega prahu in pepela. — r —

Vprašanje 44. Kakšno sredstvo se priporoča proti proseni snetjivosti? Lansko leto ni pomagalo ne paljenje z ognjem, letos pa tudi ne namakanje v modri galici niti obdelovanje z živim apnom. (M. Z. v C.)

Odgovor: Proti snetjivosti pri prosu se priporoča namakanje semena v polodstotni raztopini „formalina“. To namakanje naj traja samo 5 minut, nakar je dobro, da seme izperemo še v čisti vodi. Važno je, da uničimo tudi snetjavo slamo, ker se tudi po slami prenaša bolezen, če pride slama v gnoj. — r —

Vprašanje 45. Ali je bolje pšenico pred setvijo namakati ali jo je bolje prašiti? Kako se prašenje vrši? Koliko dekagramov zadostuje za 60 l pšenice? (M. Z. v C.)

Odgovor: Proti snetjivosti pri pšenici se danes močno priporoča prašenje s „Porzolom“ namesto namakanje v raztopini modre galice. Kako je pšenico prašiti, najdete spredaj v članku „Prašenje semenske pšenice“. Svetujemo Vam, da si pri prašenju tudi zakrijete usta in nos, ker je vdihavanje prahu zdravju škodljivo. — r —

Vprašanje 46. Ali sme župan z občinskimi odborom razpolagati z denarjem, ki ga plačuje najemnik občinskega lova, tudi v druge namene, ali se mora ta zbirka razdeliti med posamezne občinske posestnike? Občinski odbor sklepa pri svojih sejah, da se porabi ta denar za podporo občinskih kolovoznih poti in cest, tako da se ne razdeli med upravičence. Župan je dal občinske kolovozne poti in ceste razdeliti na drobno med posestnike in so se plačali stroški za delitev in merjenje iz lovskega denarja, dokler ga niso v to izbrane osebe porabile za svoje dnevnščine ali dijete. Ali se smejo te osebe plačati z lovskim denarjem? (Z. M. v C.)

Odgovor: Po točki 8. lovskega zakona z dne 7. marca 1849., št. 154. drž. zak., ki je še vedno v veljavi, se mora za oddajo občinskega lova nabrati denar razdeliti med upravičene občinske posestnike po razmerju zemljiške posesti, ki jo premorejo. Tako veli zakon. To se ima zgoditi koncem upravnega ozir. zakupnega leta. Za druge namene bi se smel porabiti ta denar le v tem primeru, ako bi stem soglašali vsi prizadeti posestniki brez izjeme. — r —

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Semiču je zborovala 19. avgusta t. l. Od 31 članov je bilo 10 navzočih. Iz poročila načelnika je povzeli, da je podružnica priskrbovala umetna gnojila in da je nabavila iz drž. podpore za vzorčni vinski sejm l. 1924. štiri trtne škropilnice. Računski zaključek izkazuje 2394 dohodkov in 3233 stroškov. Primanjkljaj se je pokrtil iz blagajnične zaloge. Pri nadomestnih volitvah je bil izvoljen za odbornika Mart. Skala iz Mladice. Za delegata je bil izbran Jož. Mihelčič iz Vavpčje vasi. Pri slučajnostih so zborovalci predlagali, da bi se priskrbela krma po nižani ceni, ravno tako tudi otrobi in živinska sol, dalje da bi se za vinogradnike, katerim je toča potolkla, dala potrebna galica brezplačno in da bi se zaprosila podpora tudi za nakup travniške brane.

Kmetijska podružnica v Motniku je zborovala 19. avgusta t. l. Od 47 udov je bilo 12 navzočih. Načelnik je poročal, da je imel odbor 5 rednih sej, na katerih so se obravnavale zadeve o nabavi umetnih gnojil, sadnih dreves in raznega semena. Račun blagajnice izkazuje 4142 Din prejemkov in 4105 Din izdatkov. Za podružničnega delegata je bil izvoljen Karel Novak v Motniku. Pri slučajnostih se je sklenilo, nakupiti z državno podporo 3000 Din sadnih dreves pri Kmetijski družbi v Ljubljani, dalje nabaviti umetna gnojila za travnike in deteljišča.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Izvestje vinarske šole v Mariboru. Srednja vinarska in sadjarska šola ter dvoletna in enoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru sta izdali „Izvestje“ za šolska leta po ujedinjenju do dne 1. aprila 1928 z zgodovinsko črtico zavoda od njega početka. Izvestje je sestavil učiteljski zbor, priredil pa ravnatelj Andrej Žmavc, in sicer v prav lepi opremi, na prav finem papirju in s številnimi slikami. Ves natis obsega 143 strani in ima zadaj posebno kazalo. Poročilo vsebuje sledeča poglavja: 1. Ob 56 letnici zavoda (1872.—1928.). 2. Naučno obrazovanje. 3. Kmetijsko gospodarstvo. 4. Literarna dela in delovanje izven šole. 5. Finančna stran: šolski budžet in drugo. 6. Važnejše odredbe ministrstva kmetijstva in vod. 7. Obiski. 8. Meteorološka postaja in slednjič dve strokovni razpravi o grozdnem sukaču in o kalivosti cvetnega prahu pri jabolkih in hruškah. — Na to „Izvestje“ se še povrnemo.

GOSPODARSKE STVARI.

Obvezno zavarovanje proti toči. Kmetijska zbornica v Subotiču je sklenila vpeljati obvezno zavarovanje proti toči in ostalim vremenskim nezgodam v področju baške oblasti. Ustanovili bodo v to svrhu poseben zavod. — Kakor nam je znano, se ljubljanski oblastni odbor tudi peča s tem vprašanjem, ki

tehnično sicer ni lahko izvedljivo, je pa jako pereče, če pomislimo, da je po uradni statistiki kmetijskega ministrstva toča letos napravila v naši državi nad 34 milijonov dinarjev škode. V mariborski oblasti okoli 17 milijonov, v šumadijski 500.000, v valjevski 8 milijonov, v sarajevski 1.300.000, v travniški 6 milijonov, v užički 1.500.000, v baški 150.000. — Kakor vidimo iz teh števil, so najbolj prizadeti po toči ravno naši kraji. Prva se je pa lotila zavarovanja baška oblast, ki je utrpela najmanj škode.

Cenena plemenska živina. Avstrijski konzulat opozarja na to, da je sedaj v Avstriji velika ponudba dobre plemenske in klavne živine, posebno goveje. Interesenti naj porabijo to ugodno priliko za cenen nakup.

Cene hmelja. V okoliših Polzele in Braslovč je kupčija še vedno mirna. Nakupovalcev ni mnogo, zahtevajo pa le prvovrstno blago, za katerega ponujajo oziroma plačujejo 35 do 39 Din. V vranskem in šentpeterskem okolišu je razpoloženo v kupčiji neizpremenjeno. Lansko zeleno blago se plačuje po 26 do 30 Din, letošnje prvovrstno pa večinoma po 35 do 38 Din, boljše partije so dosegle celo 40 Din. Nakupovalcev je zelo malo. Producenti vsiljujejo slabše blago. V gornjesavinjski dolini je položaj v kupčiji neizpremenjen. Zaradi stalnega prevzemanja, prepariranja in odpošiljanja pretekli teden kupljenega blaga je bila tudi danes kupčija šibka pri neizpremenjenih cenah. Okoličani vztrajno ponujajo blago, pa zaman, ker nimajo trgovci zaenkrat za tako blago potrebe. Savinjsčani v splošnem ne ponujajo in se drže enako češkim in nemškim hmeljarjem rezervirano ter odklanjajo podponudbe posameznih spekulantov.

Razstava živine in živalskih proizvodov se vrši 8. in 9. novembra t. l. v Banjaluki. Obenem se priredi tudi živalski sejm. Razstavo prireja oblastni odbor Vrbaske oblasti s sodelovanjem ondotnega Kola jahačev in kmetijske podružnice. V razstavo se pripuščajo vse vrste domače živine, poleg konj, govedi, prasičev, ovac in koz tudi perutnina, kunci in čebele. Od živalskih proizvodov pa sir, maslo, smetana, med, vosek, volna itd. 9. novembra se vrši tudi konjska dirka.

KMETIJSKE NOVICE.

Tečaje za konzerviranje sadja in zelenjave ter za **napravo brezalkoholnih sadnih pijač** priredi Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva na oblastni dvoletni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru: 1. Od 17. do 19. septembra o konzerviranju sadja in zelenjave. — 2. 20. septembra o napravi sadnih sokov ali brezalkoholnih sadnih pijač. (Oba tečaja predvsem za gospodinjice in dekleta.) — 3. 6. oktobra o napravi sadnih sokov ali brezalkoholnih sadnih pijač v svrhu izobrazbe voditeljev in voditeljic takih tečajev po deželi.

Ponovna posvetovanja o vinskem zakonu so se vršila v Zagrebu 9. avgusta t. l. Udeležili so se jih iz Maribora: predsednik vinarskega društva in oblastni odbornik **Zupanič**, inž. **Mohorčič** in urednik „Naših goric“, ravnatelj **A. Žmavc**. Iz Ljubljane: referent **VI. Kuret** in dr. **Pretnar**. Posvetovanja so bila neoficijska in neobvezna zaradi smrti voditelja hrvatskega naroda **Stjepana Radića**.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo

Občni zbor društva kmetijskih strokovnjakov se je vršil 7. t. m. Udeležilo se ga je čez 40 članov kmetijskih strokovnjakov. Kratka poročila predsednika, tajnika, blagajnika, Odseka za posmrtno pomoč in preglednikov računov so bila z odobravanjem sprejeta. Staremu odboru je bila izglasovana razrešnica. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: inž. **J. Zidanšek** (za predsednika), ravn. **Žmavc**, uprav. **Habjanič**,

inž. **Mikuž**, inž. **Wenko**, **M. Zupanc**, inž. **Muri**, prof. **Priol**, ravn. inž. **Lah**, **A. Dular**, inž. **Lukman**. Prihodnji občni zbor se bo vršil na željo večine v Celju. Članarina ostane ista. — Sledil je referat inž. **Wenka** o organizaciji kmetijske službe z ciljem na novo uredbo mariborskega oblastnega odbora. Poročevalec je iznesel dobre in senčne strani nove uredbe ter se zahvalil oblastnemu odboru mariborske oblasti za izkazano razumevanje za kmetijsko stroko in kmetijske strokovnjake. Gotove nejasnosti v uredbi, bi pa lahko popravil izvršilni pravilnik. — Ob 15. uri se je občni zbor nadaljeval z referatom kmet, gospodinske učiteljice **L. Premrov** o koristih potujočih kmetijsko-gospodinskih tečajev in strokovne organizacije kmetске žene. Tega poročila se je udeležilo tudi večje število zastopnic raznih ženskih organizacij. Sprejetih je bilo tudi nekaj konkretnih sklepov. — Vsi udeleženci so si ogledali Jubilejno kmetijsko razstavo. — **Inž. F. Lukman**.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba. Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Črna, v nedeljo, 7. oktobra 1928, po drugi sv. maši na verandi gostilne **Matevž**; **Naklo**, v nedeljo, 30. septembra 1928. ob desetih dopoldne v stari šoli; **Pilštanj**, v nedeljo, 30. septembra 1928, po ranem sv. opraviilu pri g. Francu Jazbecu v Pilštanju; **Št. Pavel v Savinjski dolini**, v nedeljo, 30. septembra 1928. ob osmih zjutraj v občinski pisarni.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	300— do —	300— do —	—
	rž	1 .	300— do —	300— do —	—
	ječmen	1 .	300— do —	275— do 300—	—
	ovsa	1 .	275— do —	300— do —	—
	proso	1 .	300— do —	350— do —	—
	koruza (nova, sušena)	1 .	335— do —	350— do 375—	—
	ajda	1 .	310— do —	300— do —	—
	fižol, ribničar	1 .	450— do —	400— do 600—	—
	fižol, prepelčar	1 .	540— do —	— do —	—
	krompir	1 .	250— do 300—	125— do 150—	—
Seno in slama	sladko seno	1 p	125— do 140—	90— do 140—	—
	kislo seno	1 .	75— do 100—	— do —	—
	slama	1 .	75— do 80—	50— do 60—	—
Govina	Voli I.	žive teže 1 kg	8-50 do —	8— do 9—	—
	II.	1 .	7-50 do —	7— do 8—	—
	III.	1 .	6— do —	6— do 6-75	—
	Krave, klobasarije	1 .	3— do 4—	4-25 do 5-50	—
	(Prigon v Ljublj. 195, v Marib. 529 glav.)				
Presejili	Teleta	žive teže 1 kg	10— do 12—	— do —	—
	(Prigon v Ljublj. 32 v Marib. 16 glav.)				
	6-8 tednov stari	komad	200— do 300—	200— do 225—	—
	3-4 mesece stari	—	— do —	360— do 450—	—
	5-7 mesecev stari	—	— do —	480— do 500—	—
Prasici	debel	žive teže 1 kg	— do —	10— do 12-50	—
	debel	mrtve 1 .	— do —	16— do 18—	—
	(Prigon v Ljublj. 179, v Marib. 207 glav.)				
Perutnina	piščanec	komad	10— do 30—	15— do 30—	—
	kokoš	komad	20— do 30—	30— do 55—	—
	mleko	1 lit.	2-50 do 3—	2— do 3—	—
	ametana	1 .	— do —	10— do 14—	—
	čajno maslo	1 kg	50— do 55—	50— do 55—	—
Mleko, maslo, sir, jajca	surovo maslo	1 .	36— do 40—	— do 40—	—
	bohlnjaki sir	1 .	28— do 32—	— do —	—
	sirček	1 .	10— do —	8— do 10—	—
	jajca	komad	1-25 do 1-50	1-25 do 1-50	—
	(Prigon v Ljublj. 179, v Marib. 207 glav.)				
Kmetje	trda drva	1 m ³	160— do —	140— do 150—	—
	mehka drva	1 .	60— do 75—	105— do 120—	—

Za uredništvo odgovoren: **Viljem Rohrman**. — Tisk **J. Blasnik** na sl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren **Mih. Rožanec**.

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:

UP5 — z samovodom- črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 71 kg Din 825.—.

UP6 — isto, za globočino 16 cm; teža 74 kg, Din 870.—.

UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg Din 960.—.

UPS — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62,5 kg, Din 640.—.

UPG — isto, Din 650.—.

UPR — isto, Din 650.—.

D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 910.—.

Brane:

MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—.

MES6 — železne, njivske, tridelne, Din 1100.—.

MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—.

St. 19 — 65 kg, železne, njivske, tridelne, Din 695.—.

F1 — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg, Din 1595.—.

Planeti:

St. 8 — kot okopalnik ospalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 820.—.

St. 18 — ročni, Din 170.—.

Slamoreznice:

St. 74 — z ustjem 11", s klinjami na zamašnjaku, Din 3260.—.

St. 72 — ustjem 8", s klinjami na zamašnjaku, Din 2250.—.

VEK — s klinjami na bobnu, Din 1240.—.

JE — s klinjami na bobnu, Din 1385.—.

CEJ za pogon z motorjem ali vitlom, Din 4440.—.

Reporeznice:

C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 615.—.

DF z noži na bobnu, Din 815.—.

Robkači:

RR — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl, Din 1175.—.

RRN — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl, Din 1255.—.

Stroj za napravo zdroba:

St. 3 — z obojestransko narebrenimi mlev. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—.

St. 5 — z dvema narebrenima jeklenima valjčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—.

HS1 za pogon z motorjem po Din 2200.—.

HS2 za pogon z motorjem po Din 3300.—.

Mlatilnice:

ročne, za vitelj, motorne, parne, po velikosti. Na željo pošljemo ponudbe.

Zitočistilniki:

St. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 2650.—.

St. 7 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 3700.—.

Vitiji (gepelni):

G — za 2 konja, Din 7790.—.

Z — za 1 konja, Din 4950.—.

Posnemalniki:

„Olympic“ P1 za 80 l na uro, Din 1270.—.

„Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—.

Pinje:

„Olympic“ št. 1, za 5 l Din 620.—.

„Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—.

„Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—.

Grozdni mljn:

St. 1. z zamaškom in mešalom po Din 1300.—.

St. 2. z zamaškom in mešalom po Din 1400.—.

Trilerji:

Razr. I, znamka 1c po Din 1700.—.

Razr. I, znamka 1a po Din 2250.—.

Razr. II, znamka 1a po Din 2500.—.

Razr. II, znamka 1 po Din 3050.—.

Razr. II, znamka 2 po Din 3550.—.

Razr. V, znamka 2 po Din 5000.—.

Nalezljivo sramnično vnetje.

„Velika prednost Bissulina je, da je brez duha, da se enostavno uporablja in da ni dražljiv ter hiter in siguren v učinku. Tudi kot varstveno sredstvo se dobro obnese.“ Tierarzt Dr. D., Deutschöstr. Tierärztl. Ws. 1926, Nr. 14.

„Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

Brošure o bolezni razpošilja brezplačno: Zastopnik: „Lykos“ Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8. Za H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen.

Telefon števil. 6.

Poštni ček 20.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(Gрадска štedionica)

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja nad 800 milijonov dinarjev.

Stanje vloženega denarja nad 1200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen. Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Kmetovalci gnojite Vaša polja s

40% Kalijevo soljo.

Potrebno je letno na oral:

Za žita	60—120 kg
deteljo, travnike in pašnike	100—150 kg
okopavine, koruzo in trto	120—200 kg
hmelj	180—200 kg

Samo s pomočjo 40% kalijeve soli dosežete največje pridelke. Agrikulturno kemični urad nemškega Kali syndikat-a v Zagrebu Račkoga ulica br. 2/III Vam da vedno brezplačno vsa potrebna pojasnila in brošure vseh vrst umetnih gnojil. — Nabavi naj se 40% Kalijeve sol pri KMETIJSKI DRUŽBI V LJUBLJANI, ali pri njenih podružnicah.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko. Upravišтво ne prevzame posredovanja.

Več vagonov semenske pšenice

„Sierban Prolific“, kakor tudi ozimni ječmen ima na prodaj: Fakultetsko dobro „Maksimir“ v Zagrebu. 199

Sode

vseh velikosti ima vedno na zalogi Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana-Trnovo. Popravila se izvršujejo točno! Cene konkurenčno nizke! 198

Diplome za člane

Kmetijske družbe za Slovenijo v velikosti 63/47 cm se izdajajo članom po 15 Din, le proti predplačilu. (Da bo besedilo pravilno tiskano, je natančno natančen naslov in pristopno leto.) 140

Semenska žita!

Dobavim takoj čista prvovrstna semenska žita, in sicer oves, Kirsche - ječmenak po Din 300 za 100 kg, ozimni ječmen, Dobravice po Din 300 za 100 kg, ozimna pšenica, Sierban-prolific po Din 350 za 100 kg, semensko koruzo, rumeno po Din 400 za 100 kg, prosto postala Kostrivnica-Podplat. Naslov: Franc Kupnik, Kostrivnica, pošta Podplat pri Rogatcu. 215

Notica k inseratu:

„Nalezljivo srampično vnetje.“

V „Münchener Tierärztlichen Wochenschrift“ od 25. I. opisuje živinozdravnik Dr. Deinhardt, da se mora posebno važnost polagati na zdravljenje nalezljivega srampičnega vnetja. Najbolj varovalno in učinkovito sredstvo za živino proti ukuženju so „Bissulin-svečice“, ki pospešujejo tudi oplenitev. Živinozdravnik Dr. Deinhardt se je po dolgoletnih opazovanjih prepričal, da se je v njegovem službenem okrožju, odkar se uporablja „Bissulin“, jalovost pri govedu znatno zmanjšala.

Gospodar

(Schaffer), za vinogradništvo in živinorejo, neoženjen se sprejme. Ponudbe pod „Gospodar“ na upravništvo lista šte. 213.

Vabilo

na občni zbor vinarke zadruga „Ljutomerčan“, r. z. z. o. z. za lutomerski in ormoški okraj, ki se vrši 20. septembra ob 2. uri popoldne v hiši g. M. Rakuša v Obrežu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo kletarskega nadzornika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev bilance. 6. Čitanje revizijskega poročila. 7. Volitev člana nadzorstva. 8. Predlogi in nasveti. 9. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti ob določenih uri, je občni zbor sklenjen pol ure pozneje ob vsakem številu članov. K obilni udeležbi vabi odbor. 212

Stiskalnica

za sadje in grozdje glasovite tovarne Mayfarth, malo rabljena, štiridelna, premer kletke 905 mm, prodaja po ceni Franjo Mihelič, Krizovlj, Dubrava, postaja Moškanjci. 211

Švicarja!

Na veleposestvo v Sremlu v bližini Vukovarja, se išče spreten oženjen švicar za molžnjo in oskrbo 16 krav. Nastop 1. oktobra 1928. Pogodi se dobe pri Srečko Pandič v Limbušu pri Mariboru. 210

Gepelj

dobro ohranjen, ima na prodaj (radi nabave električnega motorja) Janez Grašič, Strahinj 41, pošta Naklo.. 209

Psa (ovčje pasme)

dober čuvaj, eno leto star, ima na prodaj Janez Grašič, Strahinj 41, pošta Naklo. 208

Ekonom,

absolvent strokovne šole, izkušen v poljedelstvu, travništvu, živinoreji in čmeljarstvu, ki bi tudi sam delal na posestvu, več nemščine in z dobrimi spričevali, se išče za srednje posestvo pri Ljubljani. Nastop takoj! Naslov na Upravo „Kmetovalca“ pod št. 207. 207

Krava

s teličkom pingavske pasme, dobra mlekarica, se prodaja pri Franc Erbežnik, Sora 3, pošta Medvode. 205

Majhno hišico

kje na Gorenjskem kupi Kornič, Ljubljana, Prečna ulica 8. 214

Elektro motor

10 K. s. za 220 voltov, ima na prodaj radi napeljavne močnejšega toka: Strojna zadruga v Dravljah št. 11, p. št. Vid pri Ljubljani. 206

Knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“

v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku priporočamo vsem kmetovalcem. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Cena 10 Din v predplačilu. (Denar se lahko priloži pismu).

Inserirajte v „KMETOVALCU“!

Tvrdba

ZALTA & ŽILIČ

trgovina z železnino. Sedanji lastnik Bogdan Žilič

Vas vabi, da si ogledate ob priliki bogato izpopolnjeno zalogo vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov kakor: paličnega in obročnega železa, nosilk, la portland cementa, trsta za stropce, sesalke, vodovodne cevi, ter zveznih delov, orodja za kompletiranje delavnice, stavbenega in pohištvenega okovja, kuhinjskih oprem etc. etc. etc. — Cene so brezkonkurenčne, o katerem se blagovolite sami prepričati. —

Telefon št. 2932.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 11.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNIKA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja iztotako mešano umetno gnojilo „NITRO-FOSKAL-RUŠE“ katero sestoji iz apnenega dušika superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom fosforom, kalijem in apnom, ter si prihrani večkratno trčenje umetnih gnojil.

Radio - aparati zastonj!

Nemška eksportna tvrdka hoče razposlati za reklamo in nadaljno priporočanje v Jugoslavijo brezplačno večje število njenih prvovrstnih do štiricevnih sprejemnih radioaparatorov na interese v neomejeno last, brez kakih nadaljnjih obvez.

Malenkostne stroške za ekspedicijo, ovoj itd. nosi prejemnik. Interesenti naj vpošljejo na dopisnici svoj natančni naslov na:

Radio - Versand E. Gräb & C. Rottloff Abtlg. X. BERLIN N. 4, Gartenstr. 100.

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 400.—
1/2 stranl.	Din 1200.—	1/4 strani	Din 300.—
3/4 strani	Din 800.—	1/12 strani	Din 200.—
1/8 strani	Din 600.—	1/32 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjceh pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matvezu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtuh, Gor, Logatcu, Kostivnici, St. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofji vasi - Vojniku, Brežicah, St. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Semena.

Grahora po Din 4.50 za kg.
Ozimna pšenica, semenska po Din 4.25 za kg.
Ozimna rž, semenska po Din 4.50 za kg.
Ozimni ječmen, semenski po Din 3.50 za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljke. Pri vagonkih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500.— za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 285 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonke pošiljke.

Kalijeva sol, 42%, po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonkem odjemu cena po dogovoru.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal - Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonkem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Tomasova žlindra. V Ljubljani in Mariboru stane vreča 16—19% 120 Din, vsak odstotek višje vsebine 6 Din več. Pri 15 tonskem vagonkem odjemu 112 Din franko vsaka postaja — pri pol ali desetonskem vagonkem odjemu 115 Din franko vsaka postaja.

Krmila:

Klajno apno v izvirnih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolsče po Din 3.70 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtnne potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih približno 4 in pol kg vsebine po 40 Din in v steklenicah po dva kg po 15 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.
Cepilna smola v škatljicah po 1/8 kg po Din 8.—; v škatljicah po 1/4 kg po Din 15.—.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Gumijevе cevi za škropilnice po Din 15.— za meter.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče 1/4 kg Din 30, 1/2 kg Din 50, 1 kg Din 90.—.

Merilo za sode, novost patent Matievič, vštetiš tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Moštne mere, žepne, mali forma po Din 95.—.

Modra galica 98/99%, zajamčena po 7,80 Din kg, pri odvzemu najmanj 100 kg, na drobno po Din 8.— za kg.

Natrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12,50 za kg.

Porzol preizkušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjavosti v zav. po 200 gr Din 20.—.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—. Srgo patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.

Škropilnice franc. znamke „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico)

Škropilnice Flora, dvoliterske, za vrtnе nasade, po Din 18 za komad). Din 370.—.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Supérieur po Din 500, za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, brizgalna cev s pipo in cedilom po Din 65 za komad, Flickov razpršilnik za trte po Din 60 za komad, za drevje in hmelj po Din 130 za komad.

Grozdni mlin (domače tvrdke) po Din 850.—.

Grozdni mlin (inozemske tvrdke) 65 kg teže po Din 1580.

Grozdni reblijač Ideal 8 prenosljiv, po Din 2550.—.

Grozdni reblijač (inozemske tvrdke) po Din 5450.

Sadni mlin (domače tvrdke) po Din 1450.

Sadni mlin (inozemske tvrdke) po Din 4250.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Thes Seitz po Din 120.—.

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4,60 za 1 kg, z 3% galice po Din 4,90 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik Torpille Vermorel, nahrbtnni po Din 450, Kovina, nahrbtnni po Din 420.— za komad.

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki ročni po Din 65.— komad.

Vrtnarsko orodje orig. tvrdke S. Kunde & sin:

Vrtnе škropilnice (zalivalke) pocinjene, originalne „Jajag“, s cedilom iz medi, za 12 litrov po Din 200.—, za 14 litrov po Din 220.—, za 16 litrov po Din 230.— komad.

Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo od Din 33 do 140, peresa k škarjam po Din 1.—.

Žage za drevesa od Kunde, Din 52.—, Din 60.—.

Živinoreja in mlekarstvo.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.

Gobčni odpiralč „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.

Posnemalniki: Domo H za 30 lit. po Din 875, AX za 40 lit. po Din 1000, M za 70 lit. po Din 1055 komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050, E2 za 100 lit. po Din 1250, F za 140 lit. po Din 1700, A za 200 lit. po Din 2500.

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—. M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Požiralnikove cevi za teleta 160 Din, za goved 320 Din.

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija) v škatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45.

Sesalke za gnojnico (gnojne pumpe) 330 cm po Din 880, 360 cm po Din 895, 390 cm po Din 910, 420 cm po Din 930, 290/420 cm po Din 1080.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 70.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 10.—.

Grablje, železne z 12 zobmi po Din 12.—.

Grablje, železne z 14 zobmi po Din 14.—.

Grablje, železne z 16 zobmi po Din 16.—.

Grablje na valj s zobatimi ploščami po Din 115.—, s 5 zobatimi ploščami po Din 150.—, s 7 zobatimi ploščami po Din 170.—, z 10 zobatimi ploščami po Din 190.— komad.

Lopate za šitjanje po Din 20.—.

Lopate za nakladanje po Din 24.—.

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—.

Vile, železne s 4 roglji po Din 14.—.

Vile s 3 roglji, garantirano po Din 23 za komad.

Vile s 4 roglji, garantirane po Din 25 za komad.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu šte. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—.

Francoski ključji (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, velik po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1900.—.

Sackov plug R14MN po Din 1600.—.

Sackov plug D8MN po Din 1000.—.

Sackov plug D7MN po Din 920.—.

Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—.

Sackovi plužni lemeži 6R24 po Din 48.—.

Sackov obračalni plug NW7 po Din 970.—.

Sackov obračalni plug (glava) HAW7 po Din 520.—.

Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava XV z noži po Din 400.—.

Sackov izruvač za krompir (glava) s 5 roglji po Din 320.

Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.—.

Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—.

Brane.

Sackova 3 delna njivska brana po Din 1600.—.

Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—.

Travniška brana A3 po Din 680.—.

Travniški skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi travn. noži) po Din 2100 za komad.

Skarifikator Ara 16 za globoke brazde, komplet po Din 1280 za komad.

Travniške brane z zvezdnatimi členki AIII po Din 900.—, BIII po Din 1050.—, BIV po Din 1220.—.

Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.

Izmenjalni cilindri za ječmen in oves (za Heidov trijer št. II/1a) po Din 1700; za III po Din 1950.

Žitočistilniki z 8 siti, češki proizvod št. 4 po Din 1950.—, št. 4b po Din 2050.— za komad.

Žitočistilniki z 8 siti po Din 1350.—.

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—.

Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.